

UNESCO
DÜNYA MİRASI
ve
ALAN YÖNETİMİ
BİRİMİ

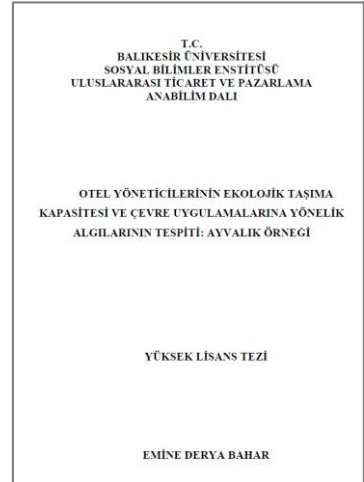
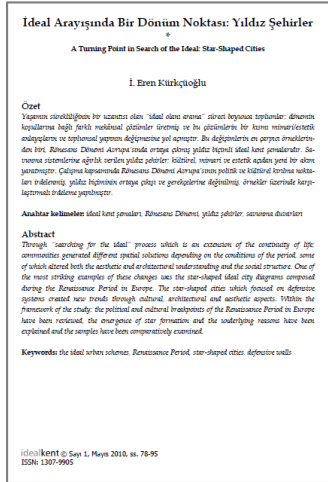
AYVALIK
BELEDİYESİ

FAALİYET RAPORU 15
EYLÜL-EKİM 2023

YAYIN ARAŞTIRMA-OKUMA
ÖZET ÇIKARMA ÇALIŞMALARI
EĞİTİM ve TOPLANTILAR
ETKİNLİK ve SAHA ÇALIŞMALARI
YERELDE GÖRÜŞMELER
YAZILI ve GÖRSEL ÇALIŞMALAR
PLANLANMIŞ ÇALIŞMALAR
HEDEF ve EYLEMLER

YAYIN ARAŞTIRMA-OKUMA-ÖZET ÇIKARMA ÇALIŞMALARI

- 1- Ayvalık hakkında yazılmış makale, kitap, bildirilerin okunmasına ve özet çıkarılmasına devam edilmektedir. Bu bağlamda çalışma ekibi kendi uzmanlığı alanında okumalar yaparak özetlerini ortak klasörde toplamaktadırlar. Son 2 ayda okuma yapılan kitap, makale ve bildiriler:
 - İdeal Arayışında Bir Dönüm Noktası: Yıldız Şehirler, İ. Eren KÜRKÇÜOĞLU, İdealKent Dergisi, 2010
 - Biz Sizi Çok Sevdik, Miray BAL-Serkan ÇALIŞIR, Ande ÖMEROĞLU, Ayşegül ÖZ, İmran Gökçe ŞAHİN, Boğaziçi Üniversitesi Ayvalık Okulları, 2020
 - Bir Kent, Bir Fotoğraf Sanatçısı: "Ayvalık'a Önder Aksoy ile Yeniden Bakmak", Berrin AKIN AKBÜBER-Taylan KÖKEN-Turgut BAYGIN, Ayvalık Belediyesi Kültür Yayınları-3, 2023
 - Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği, Emine Derya BAHAR, BAÜ Uluslararası Ticaret ve Pazarlama A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2020
 - 19. Yüzyıl Ayvalık Ekonomik Hayatının Gelişimine Etki Eden Olaylardan Biri: Dalyan Ve Dolap Boğazlarının Derinleştirilmesi, Berrin AKIN AKBÜBER-Taylan KÖKEN, Geçmişten Günümüze Balıkesir'in Kültürel Mirası 3, Palet Yayınları, 2022
 - Ayvalık Tarihi Çevre Dokusu İçindeki Manastırların İncelenmesi, Aslı NİĞDELİOĞLU, DEÜ Restorasyon A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2000
 - Dünya Miras Alanlarında Yönetim Planları: Türkiye Örneği, Şehnaz ERASLAN, International Journal of Arts & Social Studies (ASSTUDIES) Dergisi, 2021
 - Astronomi Turizmi: Gökyüzü ve Yeryüzündeki İlgili Alanları, Zehra Esra BALKAN, İÜ Coğrafya A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2021
 - British, French, Dutch and Italian Consular Reports of the Maritime Trade of Aivali (Ayvalık) 1863-1911, Damien DESSANE, Kişisel Araştırma Çalışması, 2023
 - Şeytan Sofrası'nda Akşam: Ayvalık, Gömeç, Altınova, Küçükköy, Ayazmend ve Boşnaklar, Yazan: Ceynur Karagözoğlu, Yayına Hazırlayan: Ayşe Karagözoğlu, 2016

İdeal Arayışında Bir Dönüm Noktası: Yıldız Şehirler, İ. Eren KÜRKÇÜOĞLU, İdealKent Dergisi, 2010
Rönesans Dönemi Avrupa'sında ortaya çıkmış yıldız biçimli ideal kent şemalarını; savunma, kültürel, mimari ve estetik açıdan başarılı bulan hatta yeni bir akım yarattığını belirten makalede, bu biçimin ortaya çıkışı, gerekçeleri ve örnekleri üzerinden açıklamalar içermektedir. Merkezi planlamaya dair kent örneklerinden Palmanova ve Hamini 'nin aksine yamaçtaki sosyal yerleşimin alan bırakmaması ve ulaşım kolaylığı gibi sebeplerle denize dolgu yapılarak oluşturduğu endüstriyel üretim alanları ile büyüyen Ayvalık, savunma amaçlı kentlerden öte, sanayi ve deniz ticaretine bağlı bir düşünceyle, ızgara kent planlaması ile denize dolgu yapılması ile bugünkü halini almıştır.

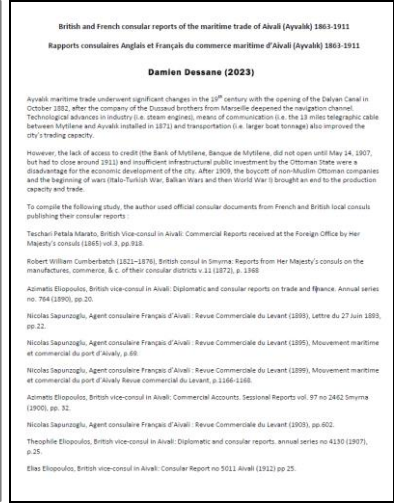
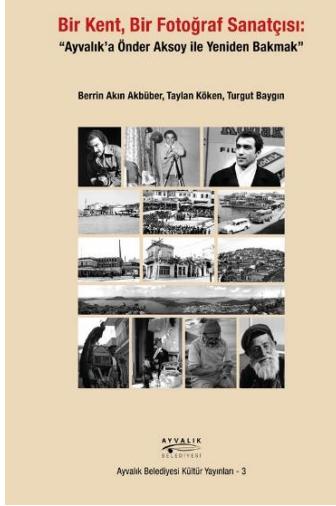

Bir Kent, Bir Fotoğraf Sanatçısı: “Ayvalık’a Önder Aksoy ile Yeniden Bakmak”, Berrin AKIN AKBÜBER-Taylan KÖKEN-Turgut BAYGIN, Ayvalık Belediyesi Kültür Yayınları-3, 2023

2019 yılına aramızdan ayrılan Önder Aksoy’a atfedilen çalışmada; Babası İbrahim Aksoy’un fotoğrafçılık hayatıyla büyüyen Önder Aksoy’a ait arşivden ve hikayelerden yol çıkılarak, Cumhuriyet Döneminden günümüze değin uzun bir süreçteki, görsel ve yazınsal arşiv bilimsel metodolojik bir dille anlatılmış. Arşiv araştırması ve fotoğraf seçimlerinin Taylan KÖKEN, grafik tasarım, dizgi ve mizanpajın Turgut BAYGIN ve akademik bir yaklaşımla gerçekleşen editörlüğü Dr. Berrin AKIN AKBÜBER tarafından gerçekleştirilen çalışmada Ayvalık’a dair yalnız görsel bir arşiv sunumu yapılmamış, Cumhuriyet Dönemi ile başlayan yeni yaşamın gündelik hayatında; esnaf, balıkçılar, çocuklar gibi sokak ortamında ki tüm yaşam hem notlarla hem de şiir ve öykülerle sunulmaktadır. Siyah beyaz fotoğrafçılıkta oldukça başarılı üretimler yapan Önder AKSOY, uzun bir dönem üzerinde çalıştığı Ayvalık Panoramaları ile bizlere önemli fotoğraf belgelerleri de sunmaktadır.

19. Yüzyıl Ayvalık Ekonomik Hayatının Gelişimine Etki Eden Olaylardan Biri: Dalyan Ve Dolap Boğazlarının Derinleştirilmesi, Berrin AKIN AKBÜBER-Taylan KÖKEN, Geçmişten Günümüze Balıkesir’in Kültürel Mirası 3, Palet Yayınları, 2022

Dalyan Boğazı ile Dolap Boğazlarında gerçekleştirilen genişletme ve derinleştirme çalışmasının süreci ve sonuçlarına dair hazırlanan makale; Ülke genelinde ve Ayvalık özelinde dönemin durumu, ihtiyaçları ve kapasitesi hakkında bilgiler sunmaktadır. 1880 yılında hissedarlarının çoğu Ayvalıklılardan oluşan bir şirketin 22 yıl müddet ile işletme imtiyazı almasının ardından gerçekleşen uygulamanın sonuçları ise Yorgo Sakkari, Dr. Şerafeddin Mağmumi, İngiliz Parlamento Kayıtları ve İngiliz Konsolos yardımcısı Eliopoulou’nun yazımlarıyla sunulmaktadır. Ayvalık açısından özgün olan tarafı ise bu çalışmanın “ Yerleşimin kendi olanakları ile Ayvalıklı yerel yatırımcılar tarafından üstlenilerek gerçekleştirilmiş olması ve günümüzdeki Yap-İşlet-Devret projeleriyle benzerlikler taşıyan bir imtiyaz uygulaması ” olarak belirtilmiştir.

Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği, E. Derya BAHAR, BAÜ Uluslararası Ticaret ve Pazarlama A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2020

Emine Derya Bahar'ın çalışmasında, destinasyonun ekolojik taşıma kapasitesi beş farklı bölgeye odaklanmaktadır; Ayvalık Adaları Tabiat Parkı, Şeytan Sofrası Sulak Alanı, Tarım Alanları, Kıyı Şeridi ve Ayvalık Su Altı Zenginlikleri. Bu alanlarda gerçekleştirilen incelemeler ve analizler yoluyla Ayvalık'ta ekolojik taşıma kapasitesi ve çevre faktörünün otel yöneticileri tarafından nasıl algılandığının ölçülmesi ve değerlendirilmesi üzerine gelişen çalışma sonucunda Ayvalık'ta faaliyet gösteren konaklama işletmecilerinin "ekolojik taşıma kapasitesi" üzerinden bir farkındalığa varmaları ve bu bilinç ile daha planlı bir turizme varılmasının yolları sunulmaktadır. Bu bağlamda Ayvalık'taki turizm fırsatları ve altyapı/üstyapı donanımları gibi çok çeşitli alanlarda kentsel kapasiteleri ortaya konmaktadır. Çalışma alanıyla ilgili sonuçların paylaşıldığı tez, öneriler bölümü ile Ayvalık'ın sahip olduğu fırsat ve güçlü yönlere dikkat çekmektedir.

Ayvalık Tarihi Çevre Dokusu İçindeki Manastırların İncelenmesi, Aslı NİĞDELIOĞLU, DEÜ Restorasyon A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2000

2000 yılı itibarıyla Ayvalık'ta bulunan on iki manastıra ait tespitler ve yapılarla ilişkin bilgileri içeren çalışmada, yapıların coğrafi konumları, ulaşım durumları, manastırların Ayvalık kent tarihi açısından önemleri gibi genel konularla beraber tüm yapıların plan şemaları, yapı malzemeleri, kiliseleri, sarnıçları ve cephe düzenleri gibi özel konularda analizleri değerlendirilmiştir. Plan ve mekan, yapı elemanları, strüktürel elemanlar, süsleme ile malzeme ve teknik açısından kıyaslamalı analizleri yapılan manastırların yapısal bozulmaları ile işlevsel açıdan terk edilmelerinden kaynaklanan tespitlere dair koruma yöntem ve önerileri de sunulmuştur. Mübadele sonrasında yapılardaki kaybın hızlanarak artması ve insan eliyle yapılan tahripler en önemli iki neden olarak öne çıkmaktadır.

British, French, Dutch and Italian Consular Reports of the Maritime Trade of Aivali (Ayvalık) 1863-1911, Damien DESSANE, Kişisel Araştırma Çalışması, 2023

Dalyan ve Dolap Boğazları'nın genişletilme ve derinleştirilme çalışmasından sonraki süreçte kentin ihracat ve ithalat kapasitelerine dair en önemli veriler Şark Ticaret Yıllıkları (Annuaire Oriental) 'dır. Bu belgelerdeki Ayvalık'a dair en eski veriler ise 1881 yılında başlar ve bundan sonraki yıllar içerisinde bilgiler verilmeye devam ederek ve 1922 yılına kadar bu belgelerden bilgi elde edilebilmektedir. Ancak 1878-1882 yılları arasında projelendirme ve uygulama çalışmalarının öncesine bakılmak istendiğinde ise İngiliz, Fransız, İtalyan ve Hollanda konsoloslarının hazırladığı raporlar ve mektuplar bu döneme ait ticari veriler açısından kaynaklar sunmaktadır. Yazarın bir derleme olarak bir araya getirdiği çalışmalar devam etmektedir ve elde edilecek güncel veriler ile boğazlardaki çalışmanın ardından oluşan kapasite artışlarını geçmiş dönem verilerine göre kıyaslama şansı yakalayarak, Ayvalık'ın ancak 1882'den sonra sahip olduğu "liman" a dair daha doğru bir kıyaslamalı analiz yapma şansı bulacağız.

Dünya Miras Alanlarında Yönetim Planları: Türkiye Örneği, Şehnaz ERASLAN, International Journal of Arts & Social Studies (ASSTUDIES) Dergisi, 2021

Yönetim planlarının amaç ve içeriğini açıklayarak başlayan makalede, 2863 sayılı KTVKK 'nın alan yönetimine ilişkin hükümlerini içeren Ek-2. Maddesinde yapılan değişiklikle beraber tüm sit alanlarında yönetim planı hazırlama yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığı 'nda olduğu ve Ayvalık Belediyesi'ne verilen yetki gibi (09.04.2018) belirtilen protokoller aracılığıyla kentsel sit alanlarına sahip yerel yönetimlerin bu çalışmaları yürütebilecekleri belirtilmiştir. Alan Başkanı, Danışma Kurulu ile Eşgüdüm ve Denetleme Kuruluna seçilecek kişilerin tümünün Bakanlık tarafından atandığı açıklanmaktadır. 2021 yılı itibariyle Türkiye'de yer alan 18 Dünya Miras alanından yönetim planı olan/olmayan varlıklar belirtilmiş, Geçici Listede bulunan veya listeler dışında olan ancak yönetim planı olan varlıklar da listelenmiştir. Yönetim planları aracılığı ile mirasın sürdürülebilirliği, kültür turizminin gelişmesi ve yerel halkın ekonomik ve sosyal yönden gelişimine katkı sağlanması üzerinde durulan önemli noktalar olarak sonuç kısmında belirtilmiştir.

Astronomi Turizmi: Gökyüzü Ve Yeryüzündeki İlgili Alanları, Zehra Esra BALKAN, İÜ Coğrafya A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2021

Astronomi Turizmi gibi ülkemizde yeni gelişen bir alanı inceleyen tez, astronomi kavramlarını ve dünyadaki astronomi turizminden bilgiler sunduktan sonra Türkiye'ye odaklanıyor. 20 Mayıs 1966 tarihinde İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Astronomi Kürsüsü'nün Halkalı Güneş Tutulması'na ilişkin gözlemlerinin Ayvalık'ta gerçekleştirilmesi gibi önemli bir astronomik gözlem olayından yola çıkılarak kentin potansiyelinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla 18 Temmuz 2020 tarihinde Cennet Tepesi 'nde gerçekleştirilen Neowise Kuyruklu Yıldız gözleminin detaylarına yer verilmektedir. Bu bağlamda Ayvalık ve çevresi Türkiye'de önemli astronomi turizmi mekanları bağlamında incelenerek; Nemrut, Göbeklitepe ve Salda Gölü ile birlikte dördüncü odak nokta olarak seçilmiş ve avantajları belirtilmiştir.

Şeytan Sofrası'nda Akşam: Ayvalık, Gömeç, Altınova, Küçükköy, Ayazmend ve Boşnaklar, Yazan: Ceynur Karagözoğlu, Yayına Hazırlayan: Ayşe Karagözoğlu, 2016

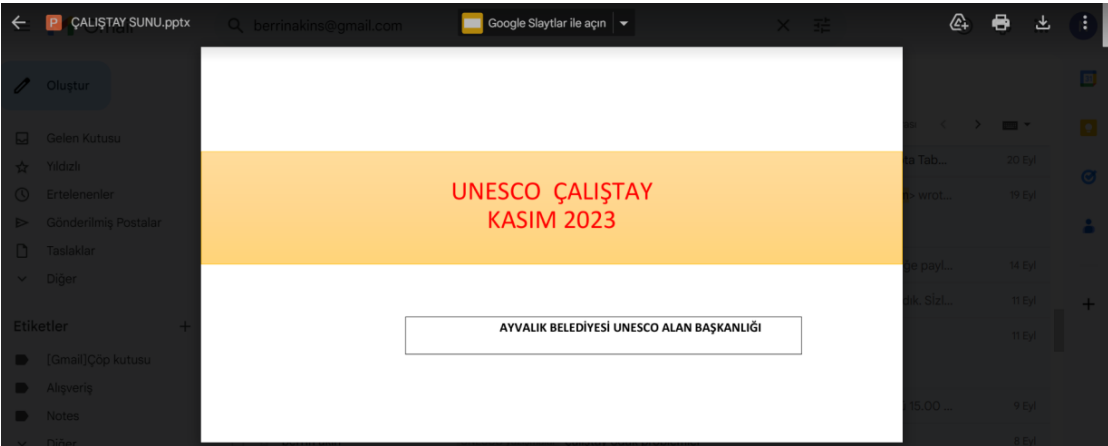
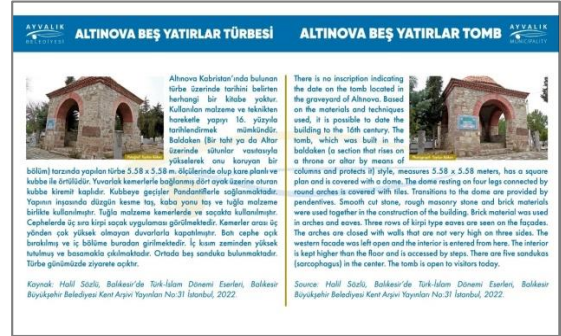
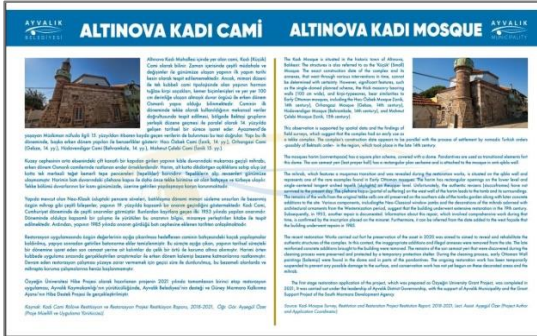
1947 Gömeç doğumlu Ceynur Karagözoğlu, yaklaşık 30 yıl gazetecilik yaptıktan sonra emekli olmuş ve ardından turizm rehberliği ve program danışmanlığı yapmıştır. Kendisi bir Ayvalık sevdalısıydı. Ayvalık ve civar bölgelerle ilgili yaptığı araştırmalar sebebiyle birçok TV kanalı programları ve hazırlanan belgesellerde bilgisine başvurulmuş kişilerden birisi olmuştur. 2004 yılında hazırladığı bu kitap, kendisinin 2009 yılında ani şekilde vefatından sonra 2016 yılında ailesi tarafından düzenlenerek, bastırılmıştır.

Eser, bölgeye özgü Sarımsak Taşı ve bu taşın çıkarıldığı mevkii ile ilgili genel bilgiler verilerek başlıyor. Ardından, Ayvalık kentinin tarihi, kiliseleri, köyleri, zeytini ve mübadil kimliği anlatılarak yerleşimin Körfez Bölgesi'ndeki önemi vurgulanmış. Kitapta, Milli Mücadele Dönemi'nde Boşnak ve diğer muhacirlerin faaliyetlerine büyük ölçüde yer verilmiş olup milli mücadeleye katılan halkın ne denli zor şartlar altında bölgeyi savunduğu detaylarla anlatılmış. Kitabın son bölümünde ise Boşnaklar ve Boşnak kültürüne uzunca yer verilmiş. Boşnakların kökenleri, Balkanlardaki göçebe Türk kavimlerden itibaren ele alınarak günümüzde Küçükköy ve Gömeç'te yaşayan Boşnak ailelerin göçüne kadar tarihsel süreç içerisinde incelenmiştir. Son bölümde, Boşnak şiipleri, Boşnak atasözleri ve Boşnak yemeklerinin tarifleri verilerek eser sonlandırılmıştır.

EĞİTİM ve TOPLANTILAR

- 1- 11.09.2023 *Dr. Berrin AKIN AKBÜBER* ile Altınova Kadı Camii ve Altınova Beş Yatırlar Türbesi tanıtım metinleri ile ilgili görüşme gerçekleştirildi. Bu bağlamda, Türkçe ve İngilizce olarak iki dilde hazırlanan metinlerin teknik ve tarihsel içerik bilgileri ile çevirilerinin kontrolleri yapıldı. Ayrıca bu görüşmede 2023'ün Kasım ayı sonunda yapılması planlanan **Ayvalık Yönetim Alanı GZFT Çalıştayı** 'nın amacı ve yöntemi hakkında maddeler halinde kararlar alınmıştır:

- Google Drive ortak ağı üzerinden paylaşım yapılmış kararlaştırıldı.
- "Sorunlar tespit edebilmek, yereli ve akademiye bir araya getirmek ve Ayvalık'ın güçlü ve zayıf yönlerini, fırsat ve tehditlerini ortaya koymak" şeklinde listelenecek olan amaçlar bölümünün hazırlanmasına karar verildi.
- Amaçlar bölümünün ardından, "Beklenen Sonuçlar" başlığı altında ayrı bir bölümün oluşturulması gerekliliği görüşüldü.
- Ayvalık Endüstriyel Peyzajı GZFT Çalıştayı için hazırlanan katılımcı ve konu başlığı listeleri incelenerek oluşturulan çalışma gruplarında seçilen moderatörlere ön bilgilerin aktarılabilmesi için özet bilgi notları hazırlanması kararlaştırıldı.
- Çalışma gruplarının konularına göre, belirlenen konunun tanımı, kapsamı ve Ayvalık ile ilişkisiyle ilgili hazırlanacak bu bilgi notlarının sonuna, moderatörlerin yönlendirilmesine yardımcı olacak yönerge bölümünün de eklenmesi görüşüldü.
- Kültürel Miras, Mübadele ve Tarih Araştırmaları masalarının bilgi notlarının yazımında Öykü Buz Güren ve Berrin Akın Akbüber'in görev almaları kararlaştırıldı.
- Eylül ayının son haftasında her çalışma grubunun moderatörleri ile bir araya gelerek bilgi notlarının ve yönergelerin iletilmesi kararlaştırıldı.
- Çalıştayda tartışılacak konu başlıklarına göre oluşturulan 'Sorunlar' bölümü revize edildi.

- 2- 12.09.2023 2021 yılı Aralık ayında başlayan **Kültür Rotaları Projesi** kapsamında **Dr. Berrin Akın Akbüber, Taylan Köken, Haluk Aysu, Damien Dessane, Ümit Özgültekin, Galip Bodur ve Emine Derya Bahar**'in katıldığı toplantı Ayvalık Belediyesi'ne ait Boğaziçi Otel'de gerçekleştirildi. İlk olarak güney ve kuzey rotası olarak planlanan çalışma tek güzergâha indirilmiş olup rotadaki durak noktaları için yazılan metinler kontrolden geçirilmiş ve metinlerin İngilizce çevirileri için çalışma grubu oluşturulmuştur. Durak noktalarında bilgilerin yer alacağı tabelaların tasarımı için Mimar Haluk Aysu, Araştırmacı/Yazar Damien Dessane ve Tarihçi Galip Bodur görev alacaklardır. UNESCO Dünya Mirası ve Alan Yönetimi Birim personeli Tarihçi Öykü Güren 'in katılım sağladığı toplantıda, ihtiyaç durumunda birimden yazılı ve görsel destek sağlanması kararlaştırılmıştır.
- 3- 15.09.2023 **Boğaziçi Üniversitesi ve Ayvalık Zeytin Çekirdekleri Derneği** birincil ortaklığında süregelen çocuklara yönelik yaz ve kış okullarının kökleri 13 Mayıs 2014 yılına dayanmaktadır. Üniversitelerin verimli bir bölgeyle süregelen bir dayanışma pratiği kurabileceği, böylesi bir ortaklaşmanın üniversiteler ve yerel yönetimler düzleminde eylem üretiminde ortaya koyabileceği cevaplar için **Boğaziçi Üniversitesi Ayvalık Yaz Okulu** adına 2015 yılında sahaya adım atılmıştır. 2015 ilkbahar aylarında yapılan kurgusal hazırlıklar ve çalışmalar sayesinde projenin kapsamı ve işleyiş mekanizması belirlenmiştir.

Boğaziçi Ayvalık Okulları Projesi kapsamında yapılan atölyeler, sergiler ve konserlerin detaylı olarak anlatıldığı **"Biz Sizleri Çok Sevdik"** isimli kitap 2020 yılında basılmış. UNESCO Dünya Mirası çalışmaları kapsamında bizlere de fikir verecek olan bu projeyi hem tanımak hem de ofis çalışmalarlarıyla ilgili bilgi almak amacıyla Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri **Zeynep Soral, Beyza Şimşek ve İdil Kocabozdoğan** ofisimizi ziyaret ettiler. Projenin ilerleyen süreçleri ile ilgili detaylı görüşmeler yapabilmek için ileride çevrimiçi toplantılar yapılması ve proje kapsamında gerçekleştirilecek atölye ve sergi çalışmalarına katkı sağlanması kararlaştırılmıştır.

- 4- 22.09.2023 **Sofia Koufopoulou**, Michigan State University’de sosyal antropoloji alanında çalışan bir öğretim üyesidir. Mübadele edilen Müslüman-Girit nüfusunun Türkiye’ye yerleşme ve yaşama deneyimlerinin önemli anlarını gözden geçirdiği çalışmalarıyla, Müslüman Giritlilerin Ayvalık bölgesindeki “yolculukları” (1923-1927), Ayvalık ve Cunda’ya zorla yerleştirilmeleri, diğer mübadele halklarıyla (Midilli Mübadilleri) birlikte yaşamaları ile şekillenen deneyimlerine odaklanan bir akademisyen olarak bizlerle bir araya geldi. Çalışmalarına; Mübadillerin yeni vatanlarının Yunanistan Cumhuriyeti Devleti’ne yakınlığının avantaj ve dezavantajları, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne katkıları ve son 30 yılda etnik kökenlerini kutlamalarına olanak sağlayan çabalarından eşzamanlı olarak gelişen bir yerel kültürel ekonomi yaratması, bu zorunlu yer değiştirmenin sosyal yaşamın çeşitli düzeyleri (kültürel, sosyo-ekonomik, dini, politik ve cinsiyet) üzerindeki sonuçlarını incelemektedir. Ofis toplantımızda şu görüşler paylaşılmıştır:

- 1987 yılında Ayvalık’ı ilk kez ziyaret ediyor. Buraya geldiğinde Cunda’da yaşayan Giritlilerin olduğunu bilmiyor. Cunda’daki Girit mübadilleriyle tanıştıktan sonra Ayvalık ve Cunda’da yaşayan mübadil ailelerle birlikte akademik bir çalışma yapmayı planlıyor. 1999 yılında Ankara’ya Türkçe öğrenmek için gidiyor fakat Cundalıların Rumca bilmesinden ötürü çok fazla Türkçe kullanmasına gerek kalmamış.

- Alibey/Cunda Adasında toplam 2 sene kalıyor. Bu iki senenin ilk yılını gözlem için ikinci yılını ise araştırmaları için geçiriyor.

- Midilli’de açılan Olive Oil Museum için gerekli olan araştırmaları Sofia Koufopoulou yapmış. Ayvalık’ta açılacak benzer konseptlerde çalışabileceğini belirtti.

- SINIPARKSI ile iş birliğiyle 2001/2002 yıllarında European Committee’nin desteklediği ve başarıyla tamamlanan bir projenin paydaşlarından birisi olarak çalışmış.

- Sofia, Girit mübadili Ali Onay’la birçok kez mülakat yaptığını ve Ali Bey’in elindeki belgeleri kendisiyle paylaştığını belirtti. Ali Onay’ın kendi kaleminden çıkan bir kitap olduğunda aktardı.

- Arşivinde yer alan Yunanca ve İngilizce dilde hazırlanmış Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi’ni anlatan akademik çalışmalardan bir kısmını ofis arşivimize kazandırdı.

- Sofia’ya göre Midilli, İzmir ve Ayvalık 1912 yılına kadar Osmanlı Devleti’nin en önemli ticaret üçgenleridir.

- 10 Ekim tarihinde gerçekleştirilmesi planlanan “ Bruce Clark and Sophia Koufopoulou, “The Treaty of Lausanne (1923) and its impact on the Muslim population of Crete “ çevrimiçi toplantısına davet mektubu göndererek, bizlere katılım imkanı sağladı.

- 5- 22.09.2023 MSGSÜ Mimarlık Fakültesi **Öğr.Üyesi Doç. Ayşem Ela KAÇEL, Bahçeşehir Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğr.Üyesi Dr.İlhan Aydın MELTEM ve Araştırmacı/Yazar Damien DESSANE** ile ofisimizde gerçekleştirdiğimiz toplantıda; Ayvalık'ta 19.yy'daki su temini ve altyapı sistemleri hakkında görüşlerimizi paylaştık. Bu bağlamda yapılan çalışmaların yetersizliği sebebiyle akademik araştırmalara ağırlık verilmesi, yerel yönetim olarak jeoradar çalışmasının yapılması, karşılıklı çalışma ortamının oluşturulması ve ofisin sağlayabileceği destekler konusunda sohbet ettik. Damien Dessane, “ *Ayvalık'ta bu dönemde temiz içme suyunun yer altından edinilmediği, Yedi Kuyular olarak belirtilen bölgedeki su kuyularının aslında büyük sarnıçlar olabileceği ve yüksek noktadaki bu sarnıçlardan, ana caddeler boyunca oluşturulmuş hatlardan sokaklara dağılan hatlarla sokak çeşmelerinin beslenmiş olabileceğine dair görüşünü* ” ifade etti. Ayrıca, Parmak Çeşme ile ilgili hazırlanmış olan makalenin tarafımızca ulaştırılacağını belirtti.

<http://dergipark.ankara.gov.tr/tjges>
Trakya University Journal of Engineering Sciences, 19(1): 1-6, 2014
ISSN 2147-4369

AYVALIK YERLEŞİMİNDE XIX. YY SOKAK ÇEŞMELERİ

Timur KAPROL
Trakya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Edirne
timurkaprol@trakya.edu.tr

Özet: İnsanların su ihtiyacını karşıladıkları çeşmeler, bazen tarihi yerleşmelerin odak noktasını oluşturan mekânlarda bağımız bir yapı, bakişir ve Ayvalık örneğinde olduğu gibi evlerin ön cephe duvarlarına bitişik olarak, bazen de sokaklarla bağımız bir mimari yapı olarak karşımıza çıkarlar.

Çeşmeler, tarihi kent dokularında yer aldıkları mekânlara ile birlikte, kentsel bitişimin birer parçası olmuştur. Sokak meydan, avlu gibi yer aldıkları alanları mimari bakımdan mikro ölçekte ölçülendirir, makro ölçekte ise kentsel silüeti zenginleştirir. Birer odak noktası olarak aynı zamanda kentsel mekânlara biçimlendirmede de önemli birer topografik öğe olmuşlardır.

Bu çalışmada amaç; Ayvalık'ın tarihi dokusunda yer alan ve günümüze kadar araştırılmamış olan tarihi çeşmelerin envanterinin çıkarılarak, gerek kent mekânında yer alışı, gerekse yapımsal ve stilistik özelliklerini içeren mimari özellikler olan bir örnek araştırılarak, belgelenmesidir. İncelenen yapımsal olarak; Rölyef ve fontanjlarla ilgili belgelenme yaparak çalışma sonrası, bir binaya bağımız olarak veya tarafsız bağımız olarak inşa edilmiş olanlar bağlamında çeşmelerin tanımlenmesi hedeflenmektedir. Bu tanımlama ile ayrıca tarihi süreç içinde her bir çeşme tekil olarak var ise geçirdiği değişimler araştırılarak, günümüze ilk halde ya da değişik görüp geldikleri de araştırılacaktır.

Sonuç olarak; Su kültürünün, Ayvalık Tarihi Kent Dokusundaki yapımsal olan çeşme mimarisinin, kentsel mekânın fonksiyonel ve görsel biçimlendirmede, sığınma etkileşimini ve bağımızın varisi olarak ele alınması aynı sıra çeşmelerin inşa eden sanatçıların dışına insanı olarak, doğayı, insanı ve çevreye dayalı bir mimari oluşum sergiledikleri görülmüştür.

Öneri: yapımsal deneyim ile yapılacak, sosyal yaşam verileri, yaşam çevresini aktarılarak, yaşam mekânlarının oluşumunu tanımlanması bağımızında hareketle, gerek kentsel yapıda gerekse birim ölçekli mimari yapılarla yer alan ve yaygınlık tarihinde öneme sahip, Ayvalık tarihi dokusundaki "çeşmeler" in gelecek kuşaklara aktarımını güçlendirilmesini önerilmektedir.

Anahar kelimeler: Ayvalık, Sokak çeşmeleri, Koruma, Su kültürü, Tarihi doku

- 6- 25.09.2023 Ayvalık Endüstriyel Peyzajı başvuru dosyasında sunulacak olan Alan Yönetimi Planının oluşturulmasında en önemli kaynaklardan bir tanesi de güncel tarihli GZFT (Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit) Analizlerinin hazırlanmasıdır. Yerel, kamusal ve akademik katkılarla hazırlanması büyük önem arz eden Alan Yönetimi Planına referans verecek olan bu veriler için 24 Kasım 2023 tarihinde Ayvalık Belediyesi Halil Başyazgan Küçükköy Cumhuriyet Kültür Merkezi 'nde gerçekleştirilmesi planlanan “ **Ayvalık Endüstriyel Peyzajı GZFT Analizi Çalıştayı** ” ile ilgili ofisimize yarı zamanlı destek veren Birgül Özçam Namı, Şenay Karabulut ve Fatma Nurten Şişman Dersan ile çalıştayı içeriği görüldü. Çalıştayıdan önce ve toplantı sırasında uygulanması gereken görevlerle ilgili paylaşım yapıldı. Bu sebeple, katılımcılara davet e-postasının gönderilmesi, katılımcıların aranarak haberdar edilmesi ve çalıştayı sırasında çalışma gruplarında grup sekreterliği yapılması gibi konularda görev dağılımı gerçekleştirdik.

- 7- 04.10.2023 **AIMA (Ayvalık Uluslararası Müzik Akademisi)** 1998'de Ayvalık Cunda Adası'nda Boyner Ailesi'nin zeytinlikler ve deniz arasında yer alan iki taş evinde misafir olarak başlayan "Ayvalık Yaylı Çalgılar ve Oda Müziği Uzmanlık Kursu" aradan geçen süre içinde büyüyen ve 2011 yılında **Ayvalık Kültür ve Sanat Vakfı (AKSV)** isimli vakfa dönüşerek çalışmalarını sürdüren bir sivil toplum kuruluşudur. **Prof. Filiz Ali** 'nin yönetim kurulu başkanlığını yaptığı 7 kişilik bir yönetim kurulu ve 2022 yıl sonu itibarı ile 46 kişilik bir mütevelli heyeti tarafından idare edilmektedir. Her yıl yaz aylarında uzun soluklu müzik festivalleri düzenleyen AIMA bu yıl 24 Eylül'de ' Mübadele'nin 100. Yılında Türk-Yunan Dostluk Konseri " Barış İçin Elele" ' etkinliği düzenledi ve bu konserin önümüzdeki yıl " Molivos Müzik Festivali " nin açılış konseri olması kararlaştırıldı.

AIMA Yönetim Kurulu Başkanı **Eren TAPAN COŞKUN** ve Koordinatör **Onurcan ÜLKER** ile bir araya gelerek; Dünya Mirası çalışmaları kapsamında faaliyetlerimiz hakkında bilgiler sunarak, önümüzdeki yıl Midilli'de gerçekleşecek bu festivalde ortak bir çalışma ortamında birlikte yer almak, paydaşı olmak istediğimizi belirttik. Bizler de, AIMA'nın 25 yıldır içinde yer aldığı Kültür&Sanat alanında tecrübelerinden yararlanmak amacıyla 24 Kasım'da gerçekleştirilecek **Ayvalık Endüstriyel Peyzajı GZFT Analizi Çalıştayı**'na paydaş olmak üzere kendilerini davet ettik.

- 8- 09.10.2023 24 Kasım'da gerçekleştirilmesi planlanan Ayvalık Endüstriyel Peyzajı GZFT Çalıştayı hazırlık aşamasında davetli listesi oluşturulması için Dr. Berrin AKIN AKBÜBER 'in de katılımıyla ofis toplantısı gerçekleştirildi.

Çalıştayda konulara göre oluşturulan 9 farklı masaya davet edilecek kişilerin listesi tekrar gözden geçirildi. Görüşülecek 'Odak problemler' yerine 'Odak Konular' başlığının kullanılması ve bu sebeple odak soruların değiştirilmesi kararlaştırıldı. Böylelikle çalıştay içeriği her konuda uzmanlardan oluşan masada çıkarılacak somut sorunlar ve problemler ile bunlar üzerine yine aynı uzmanların önerileri ile oluşan bir yönetim planı taslağının oluşturulması yöntemine evrilmiştir. **Ayvalık Yönetim Planı**'nın hazırlanma sürecinde ihtiyaç olunan altlıklar bu toplantı ile elde edilecek, gelen öneriler ve önem sıraları ile kısa-orta-uzun vadede adımları olan maddeler halinde planlama aşamasına geçilecektir. Ayrıca farklı masalarda görev alacak grup sözcülerine çalıştay içeriğinin ve yönetiminin daha iyi anlatılması amacıyla çevrimiçi bir toplantı yapılması kararlaştırıldı.

ETKİNLİK ve SAHA ÇALIŞMALARI

- 1- 13-19.10.2023 Bu yıl onsekizincisi düzenlenen Ayvalık Uluslararası Zeytin Hasat Festivali, Sabuncuğil eski fabrikasının avlusunda, yeni hasat tadımı ve müzik dinletisiyle başladı. "Hasat İçin Yürüyüş" ismiyle Cumhuriyet Meydanı'na yürüyüş korteji ile meydana taşınan etkinlik, açılış konuşmalarının ardından, gösteriler ve çeşitli etkinlikler ile devam etti.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü Gökhan YAZGI'nın da bulunduğu, Ayvalık Kaymakamı Hasan YAMAN ve Belediye Başkanı Mesut ERGİN'in açılış konuşmalarının ardından halkoyunları gösterileri ve **Güzel Sanatlar Lisesi ile Ayvalık Zeytin Çekirdekleri** tarafından müzik dinletileri gerçekleştirildi.

Festivalin farklı gün ve saatlerinde ayrı mekanlarda gerçekleştirilen etkinliklerinde; **Ayvalık Belediyesi Tarihsel Zeytin Galerisi** ziyareti ve kokteylin ardından, geleneksel sıkım etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlik ardından **Prof. Dr. Abdullah Soykan**'ın "Anıt Ağaçlar Rotası ve Ziyareti" isimli sunum ve eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca bu yıl çocuklar için bir gün boyunca süren etkinlikler düzenlendi. 15 Ekim’de **Sabancı Üniversitesi Yaratıcı Teknolojiler Atölyesi**’nde **Arkeolog Ufuk Kırca**’nın yönetiminde “Zeytin Temasında Çocuk Arkeoloji Atölyesi” ve **Yaratıcı Drama Öğretmeni Ezgi Durak** yönetiminde “Bir Zeytin Hikayesi ile Çocuk Drama Oyun Atölyesi” etkinlikleri, müzik dinletileri ve sohbetler eşliğinde tamamlandı.

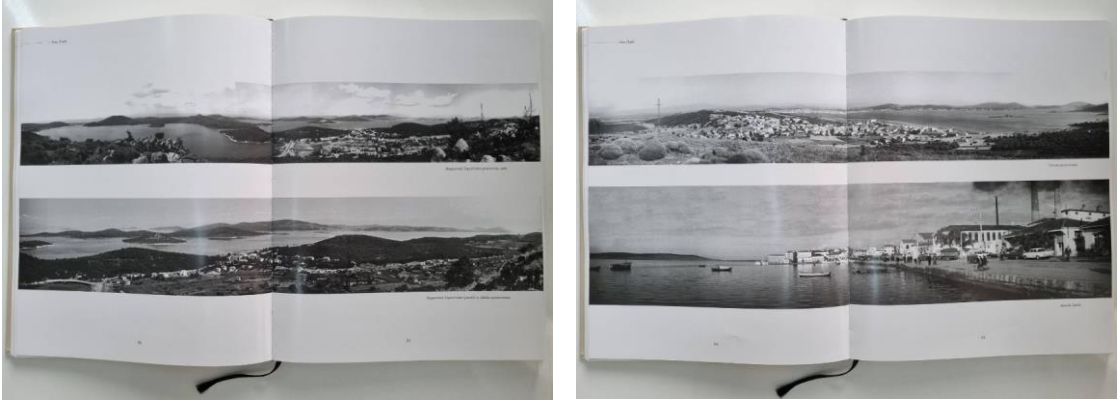
Kırlangıç AVM (Eski adıyla Dr.Fazıl Doğan Pirina Fabrikası) ‘de yerel zeytin ve zeytinyağı üreticileri ile makine ve ekipman firmalarından oluşan standların açılışları gerçekleştirilerek, erken hasat ürünlerin tadımları yapılmıştır. Ayvalık yerelinde bulunan birçok firma ürünlerinin tanıtımlarını gerçekleştirme fırsatı bulduğu mekanda ticari satışlar 19 Ekim Pazar gününe kadar devam etmiştir.

Etkinliğin son günü ise Kürşat Tarım Ayvalık Aile İşletmesi bünyesinde kurulan “Ayvalık Zeytinyağı Endüstri Müzesi” nin resmi açılışı ve akşam yemeği ile tamamlanmıştır. Öncesinde hizmet veren “Zeytin Evi” ile bütünleşerek yeni bir mekan yaratan müze Ayvalık’ta ilk özel teşebbüs olması ile önemli bir girişim. Kent merkezinde Eski Kız Meslek Lisesi Binası olarak bilinen yapının yanında, Mehmet Tevfik Süner ve Emin Süner tarafından 1925 ‘te kurulan fabrikadan getirilen ve 1990lardan itibaren hiç kullanılmayan birçok makine ve teçhizat günümüzde çalışır hale getirilerek, sergileme alanında müzenin ana omurgasını oluşturmaktadır. Ayvalık Belediyesi Tarihsel Zeytin Galerisi’nden sonra ziyarete açılan ilk girişim olması sebebi ile “Ayvalık Zeytinyağı Endüstri Müzesi” kente kazandırılan ikinci müze niteliğindedir.

- 2- 20.10.2023 Ağustos ayında yayınlanan ‘ Bir Kent, Bir Fotoğraf Sanatçısı: “Ayvalık’a Önder Aksoy ile Yeniden Bakmak” ‘ kitabında Aksoy’un Ayvalık’a en önemli katkılarından birinin de panoramik fotoğraflar olduğunu fark ettik. Dönemin imkanlarına rağmen neredeyse tüm açılardan panoramik fotoğraflar çekmeyi deneyen Aksoy, özellikle Beşparmak ve İlk Kurşun Tepeleri’nden, Sefa yolundan, Cunda sırtlarından yakaladığı kareler ile dönemin kentini bütünsel görebilmek açısından oneli belgelenmeler gerçekleştirmiş. Bu bağlamda benzer lokasyon ve açılardan çekimler yapmak üzere ilk deneme noktamız olan Beşparmak Tepesi’ne tırmanarak, güncel Ayvalık görüntülerini elde ettik. Çamlı Tepe (Tavşan Kulakları), Deliktaş Tepe (Şeytan Sofrası) ve Dalyan Tepe gibi noktalardan da çekimler yapılması planlanmıştır.

Bir Kent, Bir Fotoğraf Sanatçısı: “Ayvalık’a Önder Aksoy ile Yeniden Bakmak, 2023, s.: 50-55 arasındaki sayfalarda yer alan Ayvalık panorama fotoğrafları.

Ayvalık Alan Başkanlığı tarafından yapılan saha çalışmasında elde edilen; Laka Sırtı, Beşparmak Tepesi ve Ayvalık-Küçükköy panoramik fotoğrafları:

- 3- 30.10.2023 UNESCO Dünya Mirası ve Alan Yönetimi Birimi çalışmalarına 2021 yılından günümüze destek veren sivil toplum girişimlerinden birisi olan AYEV (Ayvalık Evi) çalışma ofisini ve kitaplığını Küçükköy Göç Müzesi'nin de yer aldığı tarihi binanın alt katında ki mekana taşıdı. Yeniden düzenlenen kitaplığında arşiv taraması yapmak amacıyla ziyaret ettiğimiz AYEV'de Yerel Tarih Araştırmacısı **Taylan KÖKEN** ve **Dr. Berrin AKIN AKBÜBER** ile yeni kaynaklar, Ağustos ayında basılmış olan " Bir Kent, Bir Fotoğraf Sanatçısı: "Ayvalık'a Önder Aksoy ile Yeniden Bakmak" " kitabı ve yayına hazırlanan yeni çalışmalar üzerine sohbet ettik.

Yaklaşık 1000 civarında basılı yayın ve 36.000 civarında dijital doküman barındıran AYEV 'de, Ayvalık, Altınova, Balıkesir gibi bölgesel kaynaklarla beraber kültürel miras, mübadele, Türkiye ve Dünya tarihi gibi genel kaynaklarda bulunabilmektedir. Ofis çalışmalarında şimdiki süreçte ihtiyaç duyulan liman kentleri, deniz ticareti, mübadil kentler gibi konularda arşivde bulduğumuz kaynaklarla ilgili bir liste oluşturarak okuma ve çalışma planımıza aldık.

YERELDE GÖRÜŞMELER

- 01.06.2021 **Ayvalık Ziraat Odası**
- 17.06.2021 **Yrd.Doç.Dr.Figen ERDOĞDU** / Sanat Tarihçisi (Akademisyen)
Balıkesir Üniversitesi Ayvalık Meslek Yüksek Okulu Mimarlık ve Planlama Bölümü
- 22.06.2021 **Mehmet Müjdat SOYLU** / Mimar (Araştırmacı, Yazar ve Arşivci)
- 24.06.2021 **Damien DESSANE** / Ziraat Mühendisi (Yazar ve Araştırmacı)
- 28.07.2021 **Esra BAŞAK** / Serbest Danışman (Aktivist ve Araştırmacı)
- 04.08.2021 **Dr.Berrin AKIN AKBÜBER** / Sanat Tarihçisi (Akademisyen)
Aliağa HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi
- 06.08.2021 **Damien DESSANE** / Ziraat Mühendisi (Yazar ve Araştırmacı)
- 10.08.2021 **Vedat Zeki TOKYAY** / Mimar (Akademisyen)
İzmir Ekonomi Üniversitesi
- 18.08.2021 **Doç.Dr.Elif YILMAZ** / Sosyolog (Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Ayvalık)
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
- 21.08.2021 **Dr.Suzan KANTARCI SAVAŞ** / Ekonomist (Zeytinyağı Tadımcısı, Araştırmacı)
Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- 24.08.2021 **Dr.Hasan Sercan SAĞLAM** / Şehir Plancısı (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları bilim kurulu üyesi) Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
Prof.Dr.M.Rıfat AKBULUT / Şehir Plancısı (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları bilim kurulu üyesi) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şeh. ve Böl. Pl. Bölümü
Yrd.Doç.Dr.Hüseyin Murat ÖZGEN / Arkeolog (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları Başkanı) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Arkeoloji Bölümü
- 26.08.2021 **Prof.Dr.Abdullah SOYKAN** / Fiziki Coğrafya Bölüm Başkanı (Geçmişten Günümüze Zeytin, Zeytinyağı ve Sabun Sanayii) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
Dr.Erdal GÜMÜŞ / Doktor Öğr.Üyesi (Geçmişten Günümüze Zeytin, Zeytinyağı ve Sabun Sanayii) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
- 26.08.2021 **Tuba AYSUN** / Ayvalık Ar-Ge Derneği
- 03.09.2021 **Aysegül ÖZER** / Öğr.Gör., Özyeğin Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
- 27.10.2021 **Faruk ERGELEN** / İnşaat Mühendisi (Araştırmacı, Yazar ve Arşivci)
- 17.11.2021 **Serap TUNCAY** / Mimar ve Butik Otel İşletmecisi
- 06.12.2021 **Taylan KÖKEN** / Araştırmacı, Yazar ve Arşivci
- 16.12.2021 **Hasan ŞILDAK** / Balıkesir Valisi
- 17.12.2021 **Mürsel SABANCI** / BBB Genel Sekreter Yrd. (Balıkesir Büyükşehir Belediyesi)
- 30.12.2021 **Mehmet YAŞAR** / Taş Ustası ve Restorasyon Uzmanı
- 20.01.2022 **Kürşat Ailesi** / Kürşat Ayvalık Zeytinyağı (Fatma&Ali&Mustafa Kürşat)
- 27.01.2022 **Barış Gün ŞAHİN** / Müzeci-Tasarımcı-Seramik Sanatçısı
- 30.03.2022 **Bilal YILMAZ** / Disiplinlerarası Sanatçı ve Tasarımcı
- 31.03.2022 **TEMA Vakfı Ayvalık İlçe Sorumluluğu** / Sivil Toplum Kuruluşu
- 31.03.2022 **Elçin KILIÇ** / Mimar (Mimarlar Odası Ayvalık İlçe Temsilciliği Başkanı)
- 01.04.2022 **Aysel NAMLI** / KEDİ Kadın Emeğini Destekleme İşliği Yönetim Kurulu Başkanı – Emekli Bankacı
- 04.04.2022 **Dr.Özkan ARIKANTÜRK** /Koleksiyoner – Dış Hekimi
- 11.05.2022 **Hakan OSMANOĞLU** / İş Bankası Ayvalık Şubesi Müdürü
- 17.05.2022 **Hayri Kaan KÖKSAL** / Mimar-Yerel Tarih Araştırmacısı
- 13.06.2022 **Yücel KURŞUN** / Fotoğrafçı
- 23.06.2022 **Dr.Kenan ÖZTÜRK** / Filolog (Karagöz Sanat Evi)
- 01.07.2022 **Gültekin EMRE** / Şair, Yazar ve Çevirmen
- 03.08.2022 **Ayvalık Ticaret Odası** / Uzman Tadımcı Yeşim Bayraktar – Genel Sekreter Ahmet Baç
- 05.08.2022 **Ayvalık Tabiat Platformu** / Nebahat Dinler, Salih Öz, Erhan Çiftçi
- 12.08.2022 **Ahmet Çelik ALATUR** / Yüksek Mühendis-Mimar
- 01.02.2023 **Hasan ONAY** / Ali Onay 'ın Oğlu

24.02.2023	<i>Serdar ATEŞER / Besteci-Müzişyen</i>
15.03.2023	<i>Ali AKDAMAR / Mimar, Grafik Tasarım Uzmanı, İşletmeci</i>
24.03.2023	<i>Jared RAKER / Ayvalık Baptist Kilisesi Papazı</i>
04.05.2023	<i>Fehmi ENGİNLER / Ayvalık Fehmi Bey Zeytincilik</i>
08.05.2023	<i>Besen SORAL / Avukat, Ayvalık Sevdalı</i>
09.05.2023	<i>Tulya MADRA / Endüstriyel Tasarımcı, Seramik Sanatçısı</i>
25.08.2023	<i>Arzu ACUROL / Araştırmacı, Yemek Kültürü Yazarı</i>
31.10.2023	<i>Eşref ARIKIZ / Taş Ustası</i>

31.10.2023

Eşref ARIKIZ / Taş Ustası

Uzun yıllardır Ayvalık'ta ikamet eden ve restorasyon alanında taş ustası olarak çalışan Arıkız, 2010 yılında Ayvalık kent merkezi ve Cunda'da bulunan 30 adet tarihi çeşmenin onarımında, yeniden işlevsel hale getirilmesi amacıyla bazıları eski kaynağına diğerleri ise kentin su şebekesine bağlantılarının yapıldığı bir restorasyon çalışması sürecinde yer almış. Bu çalışmaların ardından koruma alanında çalışmaya devam etmiş ve yapı ölçeğinde restorasyon çalışmaları yapıyor. TEMA Vakfı Ayvalık Temsilciliği'nin üyesi olan Arıkız, profesyonel olarak yaptığı iş sektörünün Ayvalık'ta çok önemli bir alan olduğunu belirtiyor.

- Ayvalık'ın hem günümüzde hem de tarihsel süreçte su sıkıntısı yaşadığını belirten Eşref Arıkız, Ayvalık'ta içme suyu temin etmenin yüzyıllardır zor bir işlem olduğunu ve günümüzde de ayrıntılı bir su sistemi kurulmasının gerekliliğini anlattı.
- Ayvalık Belediyesi Su İşleri Müdürlüğü'nden emekli Mustafa Bey'den (*Soyadını hatırlayamadığı kişi birkaç yıl önce vefat etmiş*) aldığını belirttiği bilgiye göre Ayvalık'ın iki yüksek tepesinde büyük su toplama havuzlarının bulunduğunu ve özellikle yaz aylarında her evde bulunan sarnıçlarda su bitmesi durumunda bu havuzların bağlandığı kanallar aracılığıyla evlere su dağıtımı yapılmış olabileceği bilgisini kendi görüşü olarak bize aktardı.
- Arıkız, yaptığı restorasyon uygulamaları sırasında konutlara bağlanan su kanalları olduğunu fakat bu kanalların zamanla farklı sebeplerle tıklandığını özellikle yıkılan eski konutların bulunduğu yerlere yeni konut yapılırken kullanılan modern inşaat sistemleri ve malzemelerin bu kanallara büyük zararlar verdiğini belirtti. Kanallar tılandıktan sonra sarnıçların da susuz kaldığını ve günümüzdeki oluk sisteminin 19. yüzyılda kullanılmadığını düşündüğünü aktardı.
- Sarnıçların ve su kanalları bağlantılarının konutlar yapımı aşamasında inşa edilerek ardından konutun yapıldığını, bu sebeple hassas bir altyapı sistemi olduklarını belirtti.
- 2010 yılında Ayvalık'ta ve Alibey Adası'nda da toplam otuz adet sokak çeşmesinin restorasyonunda çalıştığını ifade eden Eşref Arıkız, bu çeşmelere gelen "doğal su kanallarının" araştırılmadığını, çalışma kapsamında sadece yeni şebeke suyuna bağladıklarını anlattı.
- Ayvalık Taksiyarhis Kilisesi yakınlarında bulunan çift başlı kartal figürü ile süslenmiş sokak çeşmesinin bu kabartmasının da yine bu çalışma kapsamında ortaya çıkarıldığını belirtti.
- 2010 yılında başlanan Ayvalık/ Cunda sokak çeşmeleri restorasyonlarında sponsorlar aracılığı ile "Aile adına hayrat yapılması" usulü ile maddi kaynak bulunduğu bilgisini verdi.

YAZILI ve GÖRSEL ÇALIŞMALAR

- 1- Temmuz ve Ağustos aylarını kapsayan “2023 09 01 Ayvalık Alan Başkanlığı Faaliyet Raporu 14” isimli faaliyet raporu Birim tarafından hazırlanarak, İdareye sunulmuştur.
- 2- “Ayvalık Alan Başkanlığı” adlı Instagram hesabı üzerinden yapılan çalışmalar, etkinlikler, bilgilendirmeler paylaşılarak sosyal medya ortamında bilgi ve belge paylaşımı yapılmasına devam edilmektedir (154 gönderi, 857 takipçi). Bu bağlamda gerek yerel ve ulusal gerekse uluslararası alanda benzer alanlarda çalışan kurum ve kuruluşlar takip edilmeye devam etmektedir.

ayvalikalanbaskanligi

Edit profile

View Archive

154 posts

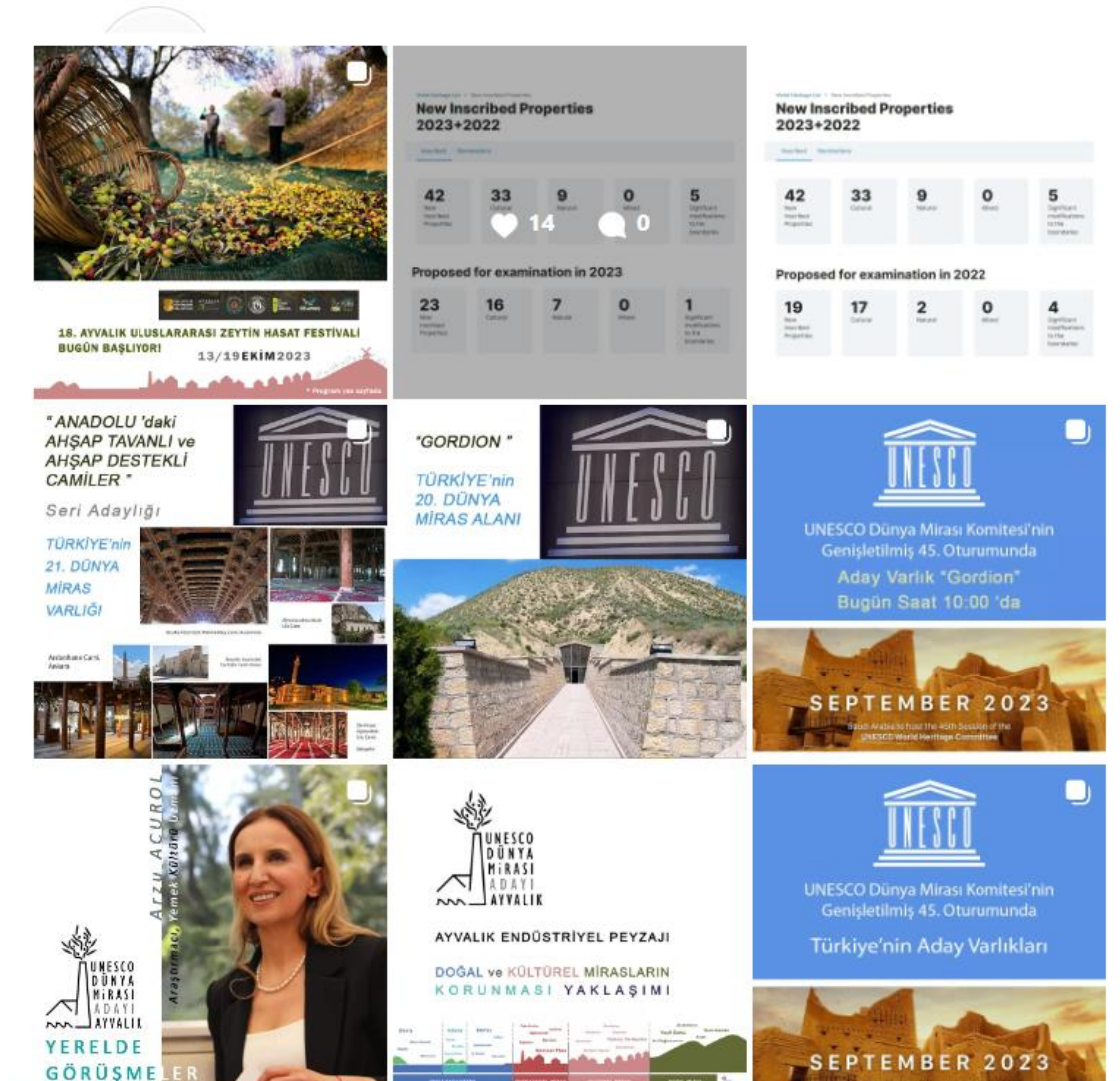
857 followers

63 following

Ayvalık Alan Başkanlığı

Ayvalık Endüstriyel Peyzajı'nın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giriş sürecini yürüten "Ayvalık Alan Başkanlığı"nın resmi hesabıdır.

www.ayvalikmiras.com

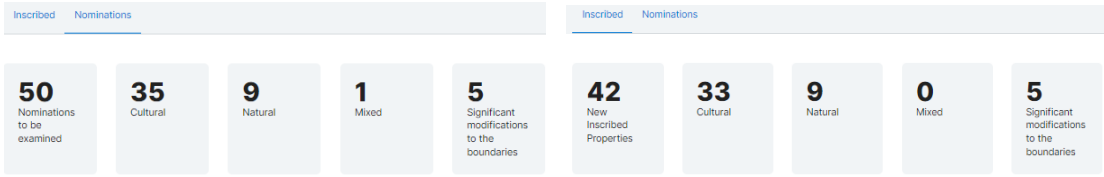
3- 45. DÜNYA MİRASI KOMİTESİ TOPLANTISI'NDA TÜRKİYE'NİN ADAY VARLIKLARI: GORDİON VE ANADOLU'DAKİ AHŞAP TAVANLI VE AHŞAP DESTEKLİ CAMİLER LİSTEYE ALINDI

Geçtiğimiz yıl yaz aylarında Rusya'da düzenlenmesi planlanan 45. Dünya Mirası Komitesi Toplantısı, Rusya-Ukrayna arasında yaşanan savaş sebebiyle ertelenmiş, bir takım acil kararlar Ocak 2023 tarihinde Paris'teki UNESCO Genel Merkezi'nde yapılan toplantılarda görüşülmüş, geçtiğimiz yıla ait adaylıkların görüşülmesi ise bu yıl gerçekleşen Extended / Genişletilmiş toplantıya bırakılmıştı.

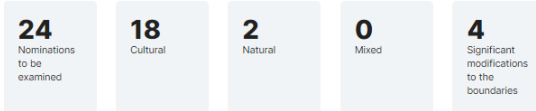
Türkiye 'den, Göbekli Tepe, Arslantepe Höyüğü, Afrodisyas, İstanbul'un Tarihi Alanları, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı varlıklarıyla ilgili koruma durumu raporlarının görüşüldüğü toplantıda, 2022 ve 2023 yıllarını kapsayan; 39 adet kültürel, 12 adet doğal ile 2 adet karma olmak üzere toplam 53 adet olmak üzere ülkelerin aday varlıkları değerlendirildi. Ayrıca "Odesa Tarihi Kent Merkezi" veya "Venedik ve Lagünü" gibi çok sayıda alanın Tehlike Altındaki Dünya Mirası Listesi'ne alınma kararları görüşüldü.

World Heritage List > New Inscribed Properties

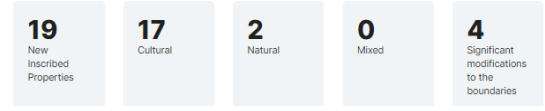
New Inscribed Properties 2023+2022

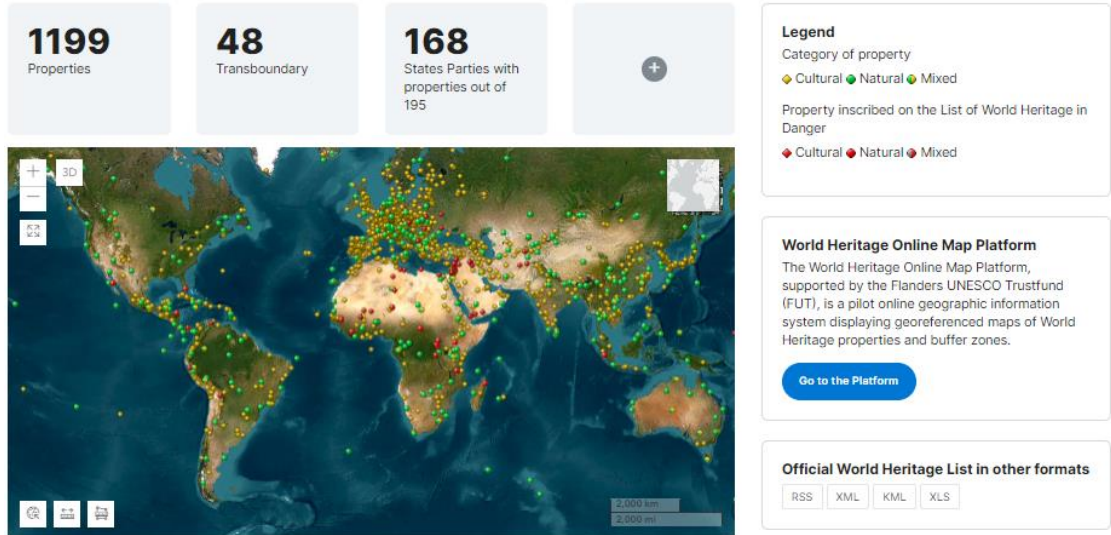
Proposed for examination in 2022

Proposed for examination in 2022

2022 yılı aday varlıkları arasında; 18'i kültürel, 2'si doğal olmak üzere toplam 24 aday varlıktan 19'u UNESCO Dünya Mirası Listesine girmeye hak kazanırken; 2023 yılı aday varlıkları arasında; 35'i kültürel, 9'u doğal ve 1 adet karma olmak üzere toplam 50 aday varlıktan 42'si Dünya Mirası Listesine girmeye hak kazanmıştır. Böylece UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki toplam varlık sayısı 1199'a yükselmiştir:

**" GORDİON " TÜRKİYE 'NİN 20. UNESCO DÜNYA MİRASI VARLIĞI OLDU!
18 EYLÜL 2023**

"GORDION"
TÜRKİYE'nin
20. DÜNYA
MİRAS ALANI

Gordion antik kentinde bulunan Yassihöyük köyü, 19. yüzyılda yapılan bir demiryolu inşaatı sırasında keşfedilmiştir. Gordion bölgesinde ilk yerleşmenin Erken Demir Çağı'nda yani, M.Ö. 1100-900 yıllarında olduğu kazılarla ortaya çıkarılmıştır. Gordion'un çevresinde yaklaşık 85 adet tümülüs vardır:

<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-349960/gordion-ankara.html>

<https://whc.unesco.org/en/list/1669/>

The List > Gordion

Gordion

Description Maps Documents Gallery Indicators

Gordion
Located in an open rural landscape, the archaeological site of Gordion is a multi-layered ancient settlement, encompassing the remains of the ancient capital of Phrygia, an Iron Age independent kingdom. The key elements of this archaeological site include the Citadel Mound, the Lower Town, the Outer Town and Fortifications, and several burial mounds and tumuli with their surrounding landscape. Archaeological excavations and research have revealed a wealth of remains that document construction techniques, spatial arrangements, defensive structures, and inhumation practices that shed light on Phrygian culture and economy.
Description is available under license: CC-BY-SA IGO 3.0

English French Arabic Chinese Russian Spanish

Türkiye
Date of Inscription: 2023
Criteria: (iii)
Property : 1,064 ha
Buffer zone: 4,430 ha
Dossier: 1669
N39 38 36 E31 59 10

**" ANADOLU'DAKİ AHŞAP TAVANLI ve AHŞAP DESTEKLİ CAMİLER " SERİ ADAYLIĞI
TÜRKİYE 'NİN 21. UNESCO DÜNYA MİRASI VARLIĞI OLDU!
19 EYLÜL 2023**

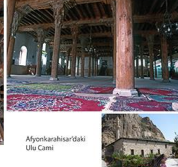
" ANADOLU 'daki
AHŞAP TAVANLI ve
AHŞAP DESTEKLİ
CAMİLER "

Seri Adaylığı

TÜRKİYE'nin
21. DÜNYA
MİRAS
VARLIĞI

Kasaba Köyü'ndeki Mahmut Bey Camii, Kastamonu

Afyonkarahisar'daki Ulu Camii

Arslanhane Cami,
Ankara

Beyşehir ilçesindeki
Eşrefoğlu Camii, Konya

Sivrihisar ilçesindeki Ulu Camii, Eskişehir

2018'de UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne "Anadolu'daki Ahşap Tavanlı ve Ahşap Destekli Camiler" başlığıyla kaydedilen varlık için "Seri Adaylık" formatında hazırlanan dosyada Konya'nın Beyşehir ilçesindeki Eşrefoğlu Camii, Kastamonu'nun Kasaba Köyü'ndeki Mahmut Bey Camii, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesindeki Ulu Camii ile Ankara'daki Arslanhane Camii, "Anadolu'daki Ahşap Tavanlı ve Ahşap Destekli Camiler" in en üstün örnekleri olarak sunulmuştur.

<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-349961/anadolunun-orta-cag-donemi-ahsap-hipostil-camiileri.html>

<https://whc.unesco.org/en/list/1694>

The List > Wooden Hypostyle Mosques of Medieval Anatolia

Wooden Hypostyle Mosques of Medieval Anatolia

Description Maps Documents Gallery Indicators

Wooden Hypostyle Mosques of Medieval Anatolia

This serial property is comprised of five hypostyle mosques built in Anatolia between the late 13th and mid-14th centuries, each located in a different province of present-day Türkiye. The unusual structural system of the mosques combines an exterior building envelope built of masonry with multiple rows of wooden interior columns ("hypostyle") that support a flat wooden ceiling and the roof. These mosques are known for the skilful woodcarving and handiwork used in their structures, architectural fittings, and furnishings.

Description is available under license CC-BY-SA IGO 3.0

English French Arabic Chinese Russian Spanish

Türkiye
Date of Inscription: 2023
Criteria: (i)(iv)
Property : 0.61 ha
Buffer zone: 38.66 ha
Dossier: 1694
N38 45 18.13 E30 31 46.47

4- AYVALIK ENDÜSTRİYEL PEYZAJI GZFT ANALİZİ ÇALIŞTAYI HAZIRLIKLARI

2017 yılında, Geçici Listeye “ Ayvalık Endüstriyel Peyzajı “ adıyla kaydedilen Ayvalık için UNESCO Dünya Mirası Listesi çalışmaları; Başvuru Dosyasının hazırlanması ve Alan Yönetimi Planının oluşturulması olmak üzere iki aşamada sürdürülmektedir.

Ayvalık Belediyesi UNESCO Dünya Mirası ve Alan Yönetimi Birimi tarafından hazırlanan www.ayvalikmiras.com web sayfası üzerinden; Başvuru dosyası çalışmasında altlık olarak kullanılmak üzere akademik referanslar ile hazırlanan Ayvalık Tarihi bölümüne, Dünya Mirası kriterlerine göre Ayvalık 'ın irdelendiği Ayvalık Mirası bölümüne, çalışmanın ana ekseninde yer alan endüstriyel üretim bağlamında zeytin ve zeytine dayalı üretime ait detaylı bilgilerin sunulduğu Ayvalık ve Zeytin bölümlerini inceleyerek, çalışma hakkında detaylı bilgilere ulaşabilmektedir.

Ayvalık Endüstriyel Peyzajı başvuru dosyasında sunulacak olan Alan Yönetimi Planının oluşturulmasında en önemli kaynaklardan bir tanesi de güncel tarihli **GZFT (Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit) Analizlerinin** hazırlanmasıdır. Yerel, kamusal ve akademik katkılarla hazırlanması büyük önem arz eden **Ayvalık Alan Yönetimi Planı** 'na referans verecek olan bu verilerin SWOT / GZFT analizleri olarak elde edilmesi amacıyla çalıştay yapılması planlanmıştır.

**AYVALIK ENDÜSTRİYEL PEYZAJI
GZFT ANALİZİ ÇALIŞTAYI**

24 Kasım 2023 Cuma 09:30 - 17:30
Ayvalık Belediyesi Halil Başyazgan
Küçükköy Cumhuriyet Kültür Merkezi

AYVALIK BELEDİYESİ
UNESCO DÜNYA MİRASI ADAYI AYVALIK
AYVALIK ALAN YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

Çalıştay kapsamında dokuz grup belirlenmiş olup, bu gruplara ayrı masalarda verilecek konuların; Katılımcılar vasıtasıyla iki aşamada değerlendirilmesi beklenmektedir. Ardından bu katkılar grup sözcüleri aracılığı ile sunulacaktır. Tüm toplantı notları ve değerlendirmeler çalışma raporuna dönüştürülecek, katılımcılar ile paylaşılmasının ardından **Alan Yönetimi Planında** değerlendirilmek üzere çalışma programımıza alınacaktır.

Güncel tarih itibari ile **128 kişi, kurum, kamu kuruluşu ve STK'ya** davet çağrısı yapılmış olup, çalışma gruplarında yer alacak kişilerden olumlu/olumsuz dönüşlere göre hazırlıklarımız devam etmektedir.

PLANLANMIŞ ÇALIŞMALAR

- 1- Ayvalık Yönetim Planı taslağının oluşturulması ve birim içerisinde plan aşamalarının iş bölümüne ayrılarak, bireysel çalışmalarla oluşturulan metinlerin ana dosyaya eklenmesi.
- 2- Ayvalık UNESCO Dünya Mirası Başvuru Dosyası taslağının çalışma ekibinin haftanın her Perşembe günü ofis çalışmalarına katılımı ile yapılan okumalardan ve özetlerden Uygulama Rehberi doğrultusunda metin yazımlarına devam edilmesi.
- 3- Ayvalık Yönetim Planı kapsamında Danışma ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurullarının oluşturularak, Alan Başkanı'nın belirlenmesi ve kurul toplantılarının belirlenmesi.

HEDEF ve EYLEMLER

Kısa Vade: 3 ay içerisinde Orta Vade: 6 ay içerisinde Uzun Vade: 1 yıl içerisinde

- 1- Ofiste biriktirilen e-kitap ve online yayınlar ile basılı tez, makale ve kitapların okunarak Ayvalık UNESCO Dünya Mirası sürecinde katkısı olabilecek bölümlerin özetlerinin çıkarılmasına devam edilecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 2- Ayvalık genelinde ve arkeoloji, mimarlık, sanat tarihi gibi özel alanlarda kaynakça araştırılması ve literatür taramasına devam edilecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 3- Ayvalık Yönetim Planına ait ana omurganın oluşturularak, taslak halinde yazımı tamamlanacaktır. **Orta Vade**
- 4- Yönetim Planının oluşumu paralelinde Danışma ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurullarının oluşturulması için alanda çalışan kamu kurumu, STK, akademi, tüzel kişiliklere üye belirlemeleri ve tarafımıza iletmeleri talep edilerek kurulların aktif hale geçmesi sağlanacaktır. **Uzun Vade**
- 5- Alan gezileri yapılarak Ayvalık'taki kültürel varlığın tanımlamasında teorik bilginin eksik kaldığı noktalarda varlığın gözlemlenmesi, gerekirse çizim ve fotoğraflar ile belgelenmesi, sözlü tarih araştırması yapılması ile çekirdek alanda kültürel varlığın eksikleri tamamlanmalıdır. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 6- Ayvalık'ta bulunan tarih araştırmacıları, kuşaklararası devam eden ticaret işletmecileri, dükkân sahipleri, akademisyenler, kurum çalışanları gibi kentin hafızasına ve geçmiş dönem çalışmalarına hâkim kişi ve kurum temsilcileri ile yerelde görüşmeler sürdürülecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 7- Yönetim Planına istinaden kültürel/doğal varlığı tanımlayan çekirdek alan ile bunların dış etkilerden korunmasını sağlayan tampon bölgeyi içeren Yönetim Alanı son halini alacaktır. **Orta Vade**
- 8- Ayvalık'ın UNESCO Dünya Mirası Listesine girmesi için hazırlanacak başvuru dosyasının altlığı olması amacıyla elde edilen veriler, işlenerek haritaya dönüştürülecek ve metin bilgisi olarak Adaylık Formatında yazılmaya başlanacaktır. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 9- Adaylık dosyasının yazım sürecinde varlığı iki ayrı formda tanımlayan; belgeleme ve sanatsal değeri olan yüksek çözünürlüğe sahip fotoğrafların çekilmesi için alan çalışmaları yapılacak gerekirse bu alanda profesyonel/amatör destek alınacaktır. **Uzun Vade**
- 10- Ayvalık ile ilişki kurulabilecek endüstriyel mirasa sahip kentler belirlenerek; Karşılaştırmalı Analizler başlığı altında ikili değerlendirmeler yapılabilmesi amacıyla teknik geziler gerçekleştirilecektir. **Uzun Vade**

AYVALIK UNESCO DÜNYA MİRASI ve ALAN YÖNETİMİ BİRİMİ EKİBİ

Arkeolog	Birgül ÖZÇAM NAMLI
Mimar	Fatih KURUNAZ
Jeofizik Yüksek Mühendisi	Nurten ŞİŞMAN DERSAN
Tarihçi	Öykü GÜREN
Mimar	Şenay KARABULUT
Şehir Plancısı	Yalın TÜZMEN
Danışman ve Koordinatör	Öğr. Gör. Yaşagül EKİNCİ

www.ayvalikmiras.com

[@ayvalikalanbaskanligi](https://www.instagram.com/ayvalikalanbaskanligi)

ayvalikalanbaskanligi@gmail.com

**UNESCO Dünya Mirası
ve Alan Yönetimi Birimi**

03.11.2023